

Euroopan unionin osarahoittama

FINNISH AI REGION | EDIH

PORTTISI EUROOPAN TEKOÄLYPALVELUIHIN

EUROOPAN UNIONIN TEKOÄLYINFRASTRUKTUURI

MARTTI ASIKAINEN • TEEMU MOILANEN

© Martti Asikainen & Teemu Moilanen
Editointi: Martti Asikainen
Graafinen suunnittelu ja taitto: Martti Asikainen
Kuvat: Adobe Stock Photos

https://www.fairedih.fi

Sinua varten

FAIR
Finnish AI Region | EDIH

SISÄLLYS

Tässä oppaassa esittelemme EU:n tarjoamat tekoälypalvelut ja kerromme, miten pääset hyödyntämään eurooppalaista tekoälyinfrastruktuuria.

00 **LUKIJALLE** 3
Johdanto

01 **TEKOÄLYÄ ILMAN INVESTOINTEJA** 5
EU:n painotukset

02 **OIKEA APU OIKEAAN TARPEESEEN** 11
Palvelukartta

03 **EDIH ON OVESI EUROOPPAAN** 15
Kontaktipiste

04 **KEHITYS JA TESTAUS** 19
Resurssit

05 **LÖYDÄ, OPI JA VARMISTA** 25
Täydentävät palvelut

06 **PALVELUPOLUT KÄYTÄNNÖSSÄ** 31
Neljä esimerkkiä

07 **NÄIN PÄÄSET ALKUUN** 37
Askeleet eteenpäin

08 **LÄHTEET** 41
Lista oppaassa käytetyistä lähteistä

LUKIJALLE Johdanto

SUOMALAISILLE YRITYKSILLE ON tarjolla enemmän tekoälytukea kuin useimmat osaavat arvata. Pk-yritys tai startup voi kouluttaa tekoälymalliaan maksutta Kajaanissa sijaitsevalla LUMI-supertietokoneella, jota ylläpitää Tieteen tietotekniikan keskus CSC. Asiantuntijat voivat rakentaa yritykselle ensimmäisen kokeilun, ja valmista ratkaisua voi testata oikeassa tehtaassa tai sairaalassa ennen kuin siihen sitoo suuria investointeja.

EU on rakentanut verkoston, jonka kautta yritykset saavat käyttöönsä tekoälyasiantuntijoita, laskentatehoa, testausympäristöjä ja koulutusta maksutta tai tuettuun hintaan. Palvelut ovat käytettävissä jo nyt, mutta moni mahdollisuus jää silti käyttämättä. Syy ei yleensä ole kiinnostuksen puute. Tarjontaa on vain vaikea hahmottaa ulkopuolelta. Palvelut ovat syntyneet eri ohjelmien ja rahoituslähteiden kautta, ja kiireiselle yritysjohtajalle lyhenteet, kuten EDIH, AI Factory, TEF ja AIoD, voivat näyttää lähinnä aakkoskeitolta. Tämä opas selkeyttää kokonaisuuden.

Taustalla on EU:n tavoite vahvistaa omaa tekoälyosaamistaan ja -suvereniteettiaan. Yhdysvallat johtaa ylivoimaisesti yksityisissä tekoälyinvestoinneissa. Vuonna 2025 niitä tehtiin siellä noin 286 miljardilla dollarilla, kun Euroopassa summa oli noin 21 miljardia ja Kiinassa noin 12 miljardia dollaria. Kiinan luku ei sisällä valtion ohjaamaa rahoitusta, ja mallien suorituskyvyssä Kiina on jo lähes saavuttanut Yhdysvallat[1].

Huhtikuussa 2025 julkaistu tekoälymanner-toimintasuunnitelma (AI Continent Action Plan) ja saman vuoden lokakuussa julkaistu Apply AI -strategia linjaavat, miten Eurooppa vahvistaa laskentakapasiteettia, dataa ja osaamista sekä vauhdittaa tekoälyn käyttöönottoa yrityksissä[2],[3].

Strategiat luovat kuitenkin vain puitteet – kilpailukyky ratkaistaan yrityksissä. Valmiin tekoälytyökalun voi ostaa kuka tahansa, myös kilpailija. Erottuva etu syntyy siitä, mitä yritys rakentaa omien prosessiensa, datansa ja ongelmiensa ympärille[4].

KENELLE TÄMÄ OPAS ON?

Opas on tarkoitettu yritysten johdolle ja kehittämisestä vastaaville. Se palvelee erityisesti pk-yrityksiä ja startupeja, jotka harkitsevat tekoälyn käyttöönottoa tai kehittävät omaa tekoälyratkaisua. Oppaan lukeminen ei vaadi teknistä taustaa.

MITÄ OPIT TÄSTÄ OPPAASTA?

- Miksi EU rakentaa omaa tekoälyinfrastruktuuria ja mitä se tarkoittaa yrityksellesi?
- Miksi palveluita yrityksellesi on tarjolla ja mihin tarkoitukseen kukin niistä sopii?
- Miten palveluita voi yhdistää eri tilanteissa ja eri tarpeiden mukaan?
- Miten pääset alkuun ja mitä kannattaa valmistella ennen ensimmäistä yhteydenottoasi?

01

TEKOÄLYÄ ILMAN INVESTOINTEJA EU:n painotukset

MIKSI EU PANOSTAA TEKOÄLYYN JA MITÄ YRITYKSESI SIITÄ HYÖTYY?

LYHYESTI

Euroopan unioni investoi laskentatehoon, osaamiseen ja tekoälyn käyttöönottoon[2]. Yritykselle tämä tarkoittaa pääsyä asiantuntijuuteen ja resursseihin, joita olisi kallista tai vaikeaa hankkia yksin.

TÄSSÄ LUVUSSA

- Tekoäly muuttaa tapaa tuottaa arvoa
- Eurooppa haluaa kiriä kilpailijoita
- EU:n linjaukset lyhyesti
- Mitä yrityksesi käytännössä saa?

TEKOÄLY MAHDOLLISTAA

TEKOÄLY ON YKSI aikamme suurimmista teknologisista ja taloudellisista murroksista[1]. Se auttaa analysoimaan suuria tietomääriä, kehittämään tuotteita ja ratkaisemaan vaativia ongelmia. Yritysjohdolle kyse on muustakin kuin uusista työkaluista: tekoäly voi mahdollistaa liiketoimintaa, joka ei aiemmin ollut teknisesti tai taloudellisesti mahdollista. Kilpailuetu syntyy kyvystä muuttaa tekoälyn mahdollisuudet toimiviksi ratkaisuiksi ja mitattaviksi hyödyiksi.

MIKSI EU TUKEE YRITYKSIÄ?

Tekoäly muuttaa sitä, miten yritykset tekevät työtä ja tuottavat arvoa asiakkailleen. Kehittyneimmät tekoälymallit syntyvät kuitenkin pääosin Yhdysvalloissa ja Kiinassa[1]. Siksi EU haluaa vahvistaa eurooppalaista osaamista ja vauhdittaa tekoälyn käyttöönottoa yrityksissä.

Tätä varten EU rakentaa palveluverkostoa, jonka kautta yritykset saavat käyttöönsä asiantuntemusta, laskentatehoa, testausympäristöjä ja koulutusta. Työ perustuu EU:n tekoälymanner-toimintasuunnitelmaan[2]. Sitä täydentävät tekoälyn käyttöönottoa vauhdittava Apply AI -strategia[3] sekä EU:n tekoälysäädös, joka määrittelee teknologiakentän yhteiset pelisäännöt[5].

Sinun ei tarvitse tuntea koko eurooppalaista palveluverkostoa tai tietää tarkalleen, mitä haluat. Tämä opas kertoo, mitä palveluita on tarjolla, milloin niistä on apua ja miten pääset alkuun. Palvelut on suunnattu yrityksille eri vaiheisiin, eli ensimmäisistä kokeiluista aina vaativaan kehitystyöhön.

Useimmille yrityksille paras ensimmäinen askel on alueellinen digitaalinen innovaatiokeskittymä (EDIH). Se auttaa sinua selvittämään, mihin tekoälyä kannattaa käyttää, ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin muihin palveluihin.

EU:N TOIMINTASUUNNITELMAN VIISI PAINOPISTETTÄ

1. LASKENTATEHO. Lisää kapasiteettia eurooppalaisten tekoälymallien ja sovellusten kehittämiseen ja käyttöön sekä digitaalinen omavaraisuus.

2. DATA. Laadukkaampaa dataa eli tietoa ja paremmat mahdollisuudet hyödyntää sitä tekoälykehityksessä.

3. OSAAMINEN. Lisää tekoälyasiantuntijoita ja käytännön taitoja työelämään ja ennen kaikkea yrityksiin.

4. KEHITTÄMINEN JA KÄYTTÖÖNOTTO. Ratkaisut nopeammin tutkimuksesta liiketoimintaan.

5. SÄÄNTELYN TOIMEENPANO. Selkeämpää ohjausta tekoälysäädöksen ja muun sääntelyn soveltamiseen.

TÄRKEINTÄ

KOKEILE ENSIN, INVESTOI SITTEN

Ennen liian kalliita hankkeita voi nyt kokeilla lähes ilman riskiä. Tärkein panos on oma aika. Lue lisää verkkosivuillamme olevasta artikkelista.

TARJOLLA MONIA VAIHTOEHTOJA

EU:n tekoälyinfrastruktuuri tuo yrityksen käyttöön asiantuntemusta ja teknisiä resursseja, joiden hankkiminen omin voimin voisi olla kallista tai vaikeaa. Tuki annetaan esimerkiksi kehitys- ja testauspalveluina, laskentakapasiteettina, koulutuksena ja yhteyksinä eurooppalaisiin verkostoihin. Monet palvelut ovat maksuttomia tai voimakkaasti julkisesti tuettuja[6,7.] EU ja kansalliset rahoittajat maksavat yritysten palvelut osin tai jopa kokonaan.

Käyttöehdot, kohderyhmät ja mahdollinen yritykselle muodostuva valtiontuki voivat vaihdella palveluittain[7]. Maksuton palvelu edellyttää kuitenkin yrityksen omaa panosta, kuten työaikaa ja tarvittavaa aineistoa tai dataa. Tuen määrä, rajaus ja ehdot selvitetään palvelua hakiessa. Esimerkiksi tekoälyinfrastruktuurin palveluina annettava tuki täydentää erillisiä yritysrahoituksen välineitä ja muita instrumentteja.

EU:lla ja kansallisilla rahoittajilla on myös avustuksia ja rahoitushakuja. EDIHien rahoitusneuvonta voi auttaa tunnistamaan sopivan vaihtoehdon ja valmistautumaan rahoituksen hakemiseen.

KAIKKI ALKAA TILANNEKUVASTA

Palveluja ja rahoitusvaihtoehtoja on paljon, ja kokonaisuus voi aluksi tuntua vaikealta hahmottaa. Kaikkea ei kuitenkaan tarvitse tuntea. Olennaista on löytää ne palvelut, jotka vastaavat yrityksesi tilannetta ja tavoitteita. Pienen valmistavan yrityksen ensimmäinen tekoälykokeilu ja oman kielimallin kehittäminen vaativat hyvin erilaista tukea, vaikka molemmat käyttäisivät samaa eurooppalaista verkostoa.

Mitä selkeämmin tunnet oman tarpeesi, sitä paremmin tuesta on hyötyä. Palvelun tarjoaja pystyy ohjaamaan sinut oikeaan paikkaan nopeammin, ja yrityksesi oma panos, kuten työaika ja data, kohdistuu siihen, millä on merkitystä. Siksi ensimmäinen askel ei ole teknologian valinta, vaan oman tilanteen tunnistaminen.

MITÄ VALTIONTUKI ON?

Kun saat maksuttoman tai alennetun palvelun julkisesti rahoitetulta toimijalta, kuten EDIHiltä, palvelun arvo katsotaan yleensä yrityksellesi myönnetyksi valtiontueksi. Sinun ei tarvitse maksaa sitä takaisin. Tuki kuitenkin kirjataan, koska EU:n säännöt rajoittavat sitä, kuinka paljon julkista tukea yksi yritys voi saada tietyn ajanjakson aikana. Useimmiten kyse on niin sanotusta vähämerkityksisestä eli de minimis -tuesta.

EDIHien on julkaistava palveluistaan hinnasto, josta näet palvelun markkina-arvon ja sen, kuinka suuri osa siitä on tukea[7]. Saat tiedon tuen määrästä myös palvelun alkaessa. Pidä kirjaa saamistasi tuista, sillä samaan kattoon lasketaan myös muilta julkisilta rahoittajilta saatu tuki. Jos haet samaan aikaan muuta julkista rahoitusta, kerro siitä palvelun tarjoajalle, niin voitte varmistaa yhdessä, ettei tukikatto ylity.

MUISTA TÄMÄ

MAKSUTON EI TARKOITA VAIVATONTA

Julkinen tuki ei korvaa yrityksen omaa sitoutumista. Ennen kuin aloitat, varmista nämä kolme asiaa[4].

- Nimeä vastuuhenkilö, jonka tehtävä on viedä hanketta eteenpäin yrityksen sisällä.
- Kokoa tarvittava data ja selvitä, kuka sitä hallinnoi.
- Varaa työntekijöille erikseen merkittyä aikaa kokeiluun ja yhteistyöhön asiantuntijoiden kanssa.

Design

KOLME KYSYMYSTÄ YRITYKSELLE

Ennen kuin otat yhteyttä keneenkään, kannattaa pysähtyä hetkeksi oman tilanteen äärelle. Seuraavat kolme kysymystä auttavat hahmottamaan, mitä yrityksesi oikeastaan tarvitsee. Sinulla ei tarvitse olla valmiita vastauksia, sillä jo kysymysten pohtiminen tekee ensimmäisestä keskustelusta asiantuntijan kanssa hyödyllisemmän.

1. MINKÄ ONGELMAN HALUAMME RATKAISTA?

Tekoäly on väline, ei tavoite. Hyvä lähtökohta on konkreettinen haaste: jokin työvaihe vie liikaa aikaa, laatupoikkeamat huomataan liian myöhään, asiakaspalvelu ruuhkautuu tai päätöksenteon tueksi ei saada riittävästi tietoa. Mitä tarkemmin osaat kuvata ongelman ja sen vaikutukset, sitä helpompi on arvioida, voiko tekoäly auttaa ja millainen hyöty olisi saavutettavissa. Jos ongelma ei vielä hahmotu, sekin on hyvä lähtökohta. Silloin ensimmäinen askel on käyttökohteiden kartoitus.

2. MILLAISTA DATAA JA OSAAMISTA MEILLÄ ON?

Tekoäly tarvitsee toimiakseen dataa, ja sen laatu ratkaisee usein enemmän kuin valittu teknologia. Mieti, mitä tietoa yrityksellesi kertyy, missä muodossa se on ja kuka sitä hallinnoi. Arvioi myös, löytyykö talon sisältä osaamista tekoälyn kehittämiseen tai käyttöönottoon vai tarvitaanko sitä ulkopuolelta. Vastaus kertoo, aloitetaanko datan järjestämisestä ja koulutuksesta vai voidaanko siirtyä suoraan kokeiluihin.

3. OTAMMEKO KÄYTTÖÖN VALMIIN RATKAISUN VAI KEHITÄMMEKÖ OMAA?

Moni yritys hyötyy eniten markkinoilla jo olevista tekoälytyökaluista, kun ne otetaan käyttöön harkiten ja omiin prosesseihin sovittaen. Toiset rakentavat tekoälyn osaksi omaa tuotettaan tai palveluaan, jolloin tarvitaan kehitysresursseja, laskentatehoa ja testausta. Ratkaisu vaikuttaa siihen, millaisia palveluita tarvitset ja mitä tekoälysäädöksen vaatimuksia sinun on huomioitava.

Vastauksesi kertovat, missä vaiheessa yrityksesi on, ja ohjaavat sopivien palvelujen luo. Kun olet pohtinut kysymyksiä, huomaat todennäköisesti, että osa vastauksista on selkeitä ja osa jää avoimiksi. Se on täysin tavallista. Harva yritys tietää alussa tarkalleen, millaista dataa ratkaisu vaatii, riittääkö oma osaaminen tai paljonko laskentatehoa kehitystyöhön tarvitaan. Juuri avoimiksi jääneet kysymykset kertovat, missä ulkopuolisesta tuesta on eniten hyötyä.

Vastaukset kysymyksiin auttavat myös jäsentämään ensimmäisen keskustelun asiantuntijan kanssa. Kun pystyt kuvaamaan ongelman, lähtötilanteen ja tavoitteen, palvelun tarjoaja voi nopeammin arvioida, millainen apu sopii yrityksellesi ja missä vaiheessa. Tukea ei tarvitse rakentaa tyhjästä eikä hankkia omin voimin, sillä Euroopassa on jo valmis palveluverkosto juuri tätä varten.

AI FIRST: TEKOÄLY OSAKSI RATKAISUJA

EU:n tekoälypolitiikan taustalla on niin sanottu AI First -linja. Sen ajatuksena on, että yritykset ja julkiset organisaatiot harkitsevat tekoälyä yhtenä vaihtoehtona aina, kun ne ratkaisevat haasteitaan, ja arvioivat samalla sen hyödyt ja riskit[8]. Linja ei tarkoita, että tekoälyä pitäisi käyttää kaikkeen. Sen tavoite on, ettei tekoälyn mahdollisuuksia jätetä tunnistamatta. Lokakuussa 2025 julkaistu Apply AI -strategia vie linjaa käytäntöön kymmenellä strategisella toimialalla, kuten terveydenhuollossa, energiassa, liikenteessä ja valmistavassa teollisuudessa, sekä julkisella sektorilla[3],[7].

AI First ei tarkoita pelkästään valmiiden tekoälytyökalujen ostamista. Suomalaisyritykset ottavat tekoälyä käyttöön nopeasti, mutta kehittävät sitä omiksi ratkaisuikseen huomattavasti harvemmin[4]. Ostettu työkalu on myös kilpailijoiden ulottuvilla, joten pysyvä kilpailuetu syntyy yleensä vasta, kun tekoäly sovitetaan yrityksen omiin prosesseihin, tuotteisiin ja dataan[4]. Hyvä tapa edetä on aloittaa yhdestä mitattavasta liiketoimintaongelmasta, testata ratkaisua pienessä mittakaavassa ja laajentaa vasta, kun tulokset ovat lupaavia[4].

Riskien arviointi on yhtä tärkeä osa linjaa kuin mahdollisuuksien tunnistaminen. EU:n tekoälysäädös asettaa vaatimuksia erityisesti suuren riskin tekoälyjärjestelmille, ja vaatimukset kannattaa huomioida jo suunnitteluvaiheessa[5]. EDIHit toimivat jatkossa myös ensimmäisenä neuvontapisteenä tekoälysäädöstä koskevissa perusasioissa, joten sääntelyä koskeviin kysymyksiin saa apua samasta paikasta kuin tekoälyn kokeiluun[7].

Yrityksellesi tämä tarkoittaa, että tukea tekoälyn kokeiluun ja käyttöönottoon on tarjolla aiempaa enemmän. EDIHit toimivat jatkossa tekoälyn kokemuskeskuksina, joissa voit selvittää, sopiiko tekoäly juuri sinun haasteeseesi, ennen kuin teet investointipäätöksiä[8]. EU kannustaa samalla suosimaan eurooppalaisia tekoälyratkaisuja, joten EDIH voi auttaa löytämään myös eurooppalaisia toimittajia ja kumppaneita[8].

samalla suosimaan eurooppalaisia tekoälyratkaisuja, joten EDIH voi auttaa löytämään myös eurooppalaisia toimittajia ja kumppaneita.

KÄYTÄNNÖN HYÖDYT

EU:n tekoälyinfrastruktuuri tuo ulottuvillesi:

- kehitys- ja testauspalveluja
- laskentakapasiteettia
- koulutusta
- yhteyksiä eurooppalaisiin verkostoihin

TUTUSTU PALVELUIHIN

FAIRIN VERKKOSIVUILLA

Voit tutustua palveluihin Finnish AI Regionin verkkosivujen kautta, josta löydät myös yhteydenottolomakkeen sekä neuvontapalvelun.

https://www.fairedih.fi

OIKEA APU OIKEAAN TARPEESEEN Palvelukartta

MIKÄ PALVELU SOPII MIHINKIN TARKOITUKSEEN?

LYHYESTI

Sinun ei tarvitse tietää etukäteen, mikä palvelu sopii tarpeeseesi. Finnish AI Region (FAIR) ja muut suomalaiset EDIHit auttavat sinua jäsentämään tarpeesi ja ohjaavat sinut oikean palveluntarjoajan puheille.

TÄSSÄ LUVUSSA

- EU:n tekoälyinfrastruktuurin esittely
- Toimintaperiaatteiden läpikäynti
- Tietoa eri palveluista

Kuva 1. Tekoälyn käyttöönoton polku yrityksille EDIH-keskittymien ja EU:n tekoälyinfrastruktuurin kautta (Moilanen & Asikainen 2026)

EU:N TEKOÄLYINFRASTRUKTUURI ON joukko toisiaan täydentäviä eurooppalaisia toimijoita ja palveluita[2]. Ne auttavat yrityksiä kehittämään, testaamaan, skaalaamaan ja ottamaan käyttöön tekoälyä. Palvelut eivät muodosta pakollista vaiheketjua. Voit käyttää niitä rinnakkain tai asioida suoraan palveluntarjoajan kanssa.

Yllä olevasta kuvasta näet, millaista tukea on tarjolla ja miten palvelut liittyvät toisiinsa. Valitse lähtökohta oman tilanteesi mukaan. Jos tekoälyn käyttökohteet ovat vielä hakusessa tai et tiedä, mikä palvelu sopisi sinulle parhaiten, niin aloita EDIHistä. Siellä tarpeesi arvioidaan perusteellisesti ja sinut ohjataan eteenpäin EU:n infrastruktuurissa. Jos tiedät jo tarkalleen, mitä tarvitset edetäksesi, esimerkiksi laskentatehoa mallin kehittämiseen tai testausympäristön valmiille ratkaisulle, voit ottaa myös suoraan yhteyttä kyseisen palvelun tarjoajaan. Seuraavilla sivuilla kerromme tarkemmin, mitä kukin palvelu tarjoaa sekä milloin ja missä tilanteissa siitä on sinulle hyötyä.

ESIMERKKEJÄ TARPEISTA JA TUESTA

Esimerkkejä tarpeista ja tuesta -taulukkoon on koottu tyypillisiä tilanteita, joissa yritys hakee tukea tekoälyn hyödyntämiseen, sekä palvelut, joista apua kannattaa hakea. Tarpeet eivät aina mahdu yhteen riviin, ja moni yritys hyödyntää useampaa palvelua kehitystyön eri vaiheissa.

TARVE	TUKI	MITÄ SAAT
Apua alkuun, tekoälystrategiaan tai ensimmäiseen kokeiluun	EDIH (Suomessa esimerkiksi FAIR)	Etenemissuunnitelman, asiantuntijatukea, PoC-kokeiluja, koulutusta ja rahoitusneuvontaa
Paljon laskentatehoa mallien kouluttamiseen	Tekoälytehtaat (Suomessa LUMI AI Factory)	Laskentakapasiteettia ja teknistä asiantuntija-apua
Näyttöä valmiin ratkaisun toimivuudesta oikeassa ympäristössä	Testaus- ja kokeilulaitokset (TEF), EDIHit	Testausympäristön, toimivuuden arvioinnin ja jatkokehitysideoita
Valmiita ratkaisuja, kumppaneita tai näkyvyyttä Euroopassa	Tekoälyn palvelualusta (AI-on-Demand)	Yhteyksiä ratkaisuihin, osaajiin ja asiakkaisiin
Selvyyttä sääntelyyn ja riskiluokitukseen	Sääntelyn kokeiluympäristöt (ns. hiekkalaatikot)	Viranomaisohjausta vaatimuksiin ja riskien jäsentämiseen
Lisää tekoälyosaamista henkilöstölle	Tekoälyosaamisen akatemia, EDIHit ja tekoälytehtaat	Koulutusta johdolle, käyttäjille ja teknisille asiantuntijoille

Taulukko 1. Esimerkkejä tarpeista ja tuesta -taulukossa on tietoa eri palveluntarjoajista ja muusta tuesta (Moilanen & Asikainen 2026)

VASTAUKSET KYSYMYKSIIN

FAIRIN HELPDESKISTÄ

Jos epäröit edelleen, mikä palvelu sopisi sinulle parhaiten, kannattaa kysyä FAIRin Helpdeskistä.

https://www.fairedih.fi/ai-helpdesk/

EDIH ON OVESI EUROOPPAAN Kontaktipiste

ENSIMMÄINEN ASKEL KOHTI EUROOPAN TEKOÄLYPALVELUJA.

LYHYESTI

Euroopan digitaalinen innovaatiokeskittymä (EDIH) on yrityksesi ensimmäinen ja tärkein yhteyspiste. EDIHit toimivat yhden luukun periaatteella. Jos EDIH ei pysty itse tuottamaan tarvitsemaasi palvelua, se ohjaa sinut muiden eurooppalaisten palvelujen piiriin.

TÄSSÄ LUVUSSA

- EDIH-verkoston esittely
- Toimintaperiaatteiden tarkennus
- Tietoa suomalaisista EDIHeistä
- EDIHit Euroopassa

MIKÄ ON EDIH?

EUROOPAN DIGITAALINEN INNOVAATIOKESKITTYMÄ eli EDIH (en. European Digital Innovation Hub) auttaa yrityksiä ja julkisia organisaatioita ottamaan käyttöön tekoälyä ja muita digitaalisia teknologioita. Se toimii kuin puolueeton asiantuntijakumppani, joka kokoaa tarpeidesi mukaan sopivaa liiketoiminta- ja teknologiaosaamista yliopistoista, tutkimuslaitoksista ja muista kumppaniyrityksistä.

EDIHejä toimii kaikissa EU-maissa, ja Suomessakin niitä on kolme, kukin omine painotuksineen[7,9]. FAIR on erikoistunut tekoälyyn, Robocoast valmistavan teollisuuden digitalisaatioon ja kyberturvallisuuteen ja Location Innovation Hub (LIH) sijaintitietoon ja -teknologiaan.

Vuodesta 2026 alkaen EDIHit ovat toimineet myös porttina koko EU:n tekoälyinfrastruktuuriin[7,10]. Jos EDIH ei pysty tuottamaan tarvitsemaasi palvelua itse, se ohjaa sinut oikean asiantuntijan tai palvelun luo Suomessa tai muualla Euroopassa. EU kehittää EDIHejä samalla tekoälyn kokemuskeskuksiksi (en. Experience Centres for AI), joissa yritykset voivat tutustua tekoälyratkaisuihin, saada koulutusta ja kokeilla ratkaisujen soveltuvuutta omaan toimintaansa[8].

TESTAA ENNEN INVESTOINTIA

EDIHien keskeinen periaate on test before invest, jossa ratkaisun toimivuus ja hyöty selvitetään ennen kuin yritys tekee suuria investointeja. Tähän käytetään usein konseptikokeilua (en. *PoC, Proof of Concept*), jossa testataan, pitääkö idean keskeisin oletus paikkansa. PoC ei ole sama asia kuin prototyyppi tai pilotti, vaan rajattu testi, jonka vastaus voi olla kyllä, ei vielä tai ei. Jokainen saatu vastaus on arvokas. Halpa testi voi säästää yrityksen paljon kalliimmalta epäonnistuneelta investoinnilta[11]. Samalla saat tietoa siitä, mitä käyttöönotto ja kytkeminen omiin järjestelmiin vaatisi, ja perustellun pohjan päätökselle, kannattaako ratkaisuun investoida. FAIR tarjoaa PoC- ja prototyyppipalveluja maksutta pk-yrityksille, midcap-yrityksille ja julkisen sektorin organisaatioille[11].

EDIHIEN PALVELUT JA TUKI

Jokaisella EDIHillä on omat painopisteensä tietyissä teknologioissa tai toimialoissa. Kannattaa siis valita EDIH, jonka osaaminen vastaa yrityksesi tarpeita. Jos sopivin osaaminen löytyy muualta, EDIHit ohjaavat asiakkaita myös toisilleen. Palvelut ovat yleensä maksuttomia tai vahvasti tuettuja, mutta tarkemmat ehdot vaihtelevat EDIHeittäin ja palveluittain[7].

Esimerkkejä FAIRin tarjoamista palveluista[12-14]:

- digitaalisen kypsyyden ja tekoälyvalmiuden arvioinnin
- apua tekoäly- tai datastrategian laatimiseen ja käyttökohteisiin
- neuvontaa tekoälysäädöksen vaatimuksista ja riskiluokituksesta
- teknistä neuvontaa ja konseptikokeiluja (PoC)
- mahdollisuuden testata ratkaisuja oikeissa ympäristöissä
- arvion suurteholaskennan tarpeesta ja ohjauksen käyttöön
- yhteistyötä korkeakoulujen kanssa, kuten opinnäytetöitä
- koulutusta johdolle, henkilöstölle ja asiantuntijoille
- rahoitusneuvontaa ja mentorointia ennen sijoittajien lähestymistä.

YHTEYDENOTTOSI JÄLKEEN

Yhteistyö alkaa tavallisesti verkkosivujen lomakkeella[15]. Kerro siinä lyhyesti, mitä haluat ratkaista, mitä tavoittelet ja millaista dataa tai osaamista yrityksellä jo on. Kolmeen kysymykseen pohtimasi vastaukset käyvät tähän sellaisinaan.

Lomakkeen pohjalta tehdään yleensä tarvekartoitus, jossa selvitetään, voiko haasteen ratkaista tekoälyllä ja mitä valmisteluja se vaatii. Esimerkiksi FAIRin tarveanalyysiin osallistuu kaksi asiantuntijaa ja vähintään kaksi yrityksen edustajaa, joista toisen kannattaa tuntea tekniset asiat. Tapaamisen jälkeen saat raportin ja suositukset jatkoaskelista[12]. Monesti samalla mitataan myös yrityksen digitaalinen kypsyys[7]. Se näyttää lähtötason ja auttaa myöhemmin näkemään, mitä on saavutettu.

Kartoituksen jälkeen sovitte, millaisesta avusta on eniten hyötyä. Usein yrityksellesi nimetään yhteyshenkilö, joka kokoaa sopivat asiantuntijat ja kumppanit, tarvittaessa myös Suomen ulkopuolelta[15]. Käytännöt ja asiakkuuden kriteerit vaihtelevat, joten tarkista ne valitsemasi EDIHin sivuilta. Varaa yhteistyöhön myös omaa aikaa: mitä paremmin valmistaudut, sitä enemmän saat irti.

OTA YHTEYTTÄ

FAIRIN VERKKOSIVUILLA

Voit ottaa FAIRiin yhteyttä verkkosivuilla olevan lomakkeen kautta.

https://www.fairedih.fi/ota-yhteytta/

NÄIN ETENET EDIHIN KANSSA

1. Valmistaudu. Kirjaa vastauksesi kolmeen kysymykseen ja valitse alueesi tai toimialasi EDIH. Käykää yrityksen sisällä läpi lähtötilanne, tarpeet ja tavoitteet.

2. Ota yhteyttä. Täytä verkkosivuilla oleva yhteydenottolomake. Vastaa jokaiseen lomakkeen kysymykseen. Kun olet lähettänyt sen, asiantuntija ottaa sinuun yhteyttä.

3. Tarvekartoitus. EDIH arvioi, sopiiko tekoäly tai jokin muu palvelu haasteeseesi ja mitä valmisteluja tarvitaan. Saat kirjallisen yhteenvedon ja suositukset jatkoaskelista.

4. Jatka asiantuntijoiden kanssa. Jos yrityksesi täyttää palvelun kriteerit, saat yhteyshenkilön, joka ohjaa sinut sopivien asiantuntijoiden ja palvelujen luo ja opastaa koko prosessin ajan.

EDIHIT EUROOPASSA

EDIHit ovat osa EU:n Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa, ja niiden tavoitteena on vauhdittaa digitaalista siirtymää ja vahvistaa erityisesti pk-yritysten kilpailukykyä. Verkostoon kuuluu yli 200 keskittymää 37 maassa, ja se kattaa yli 90 prosenttia EU:n alueesta[7]. Jokainen EDIH on konsortio, jossa on mukana korkeakouluja, tutkimuslaitoksia, kehitysyhtiöitä ja muita toimijoita. EDIHit eivät tavoittele voittoa, ja niiden toiminta rahoitetaan puoliksi EU:n ja puoliksi kansallisin varoin[7].

Tekoäly on jo nyt verkoston keskeinen painopiste, sillä yhdeksän kymmenestä EDIHistä tarjoaa tekoälyyn liittyviä palveluja[7]. Uudella kaudella EDIHit toimivat tekoälyn kokemuskeskuksina. Ne ovat yritysten ensimmäinen yhteyspiste tekoälyä koskevissa kysymyksissä, myös tekoälysäädöksen perusasioissa, ja ne ohjaavat yrityksiä tarvittaessa tekoälytehtaisiin, testausympäristöihin ja supertietokoneisiin.

Verkosto on rakennettu niin, että osaaminen liikkuu yli rajojen. Jos tarvitsemaasi erityisosaamista ei löydy Suomesta, suomalainen EDIH voi yhdistää sinut toiseen eurooppalaiseen keskittymään, jolla on alan kokemusta. Suomessa EDIHejä on kolme[9]. Kaikki EDIHit ja niiden painopisteet löydät komission EDIH-luettelosta osoitteesta european-digital-innovation-hubs.ec.europa.eu.

Kuva 2. Eurooppalaisten EDIHien sijainnit tammikuussa 2026 (Lähde: Euroopan komissio[9]).

04

KEHITYS JA TESTAUS Resurssit

EUROOPPA ON PULLOLLAAN SUPERTIETOKONEITA JA MONIPUOLISIA TESTIALUSTOJA

LYHYESTI

Kun tekoälyratkaisu siirtyy kokeilusta kehitykseen, tarvitaan usein enemmän laskentatehoa ja mahdollisuus testata ratkaisua oikeissa olosuhteissa. Tekoälytehtaat tarjoavat supertietokoneiden laskentatehoa ja asiantuntijatukea, ja testaus- ja kokeilulaitokset (TEF) mahdollistavat ratkaisujen testaamisen esimerkiksi tehtaissa, sairaaloissa ja kaupunkiympäristöissä ennen markkinoille tuloa.

TÄSSÄ LUVUSSA

- Tekoälytehtaat ja LUMI AI Factory
- Testaus- ja kokeilulaitokset (TEF)
- Näin haet laskentaa ja testauspalveluja

TEKOÄLYTEHDAS: LASKENTAA JA VAATIVAA TEKNISTÄ TUKEA

TEKOÄLYTEHDAS (AI FACTORY) kokoaa supertietokoneen ympärille laskentakapasiteettia, dataan liittyviä palveluita, asiantuntijatukea ja koulutusta. Nimi voi kuulostaa tuotantolaitokselta, mutta yrityksen näkökulmasta kyse on tekoälyn kehittämistä tukevasta palveluympäristöstä. Se auttaa esimerkiksi mallien kouluttamisessa ja hienosäädössä sekä suurten aineistojen käsittelyssä.

Euroopassa toimii 19 tekoälytehdasta, jotka tarjoavat pk-yrityksille ja startupeille maksutonta, räätälöityä tukea[16]. Tekoälytehtaasta on hyötyä, kun kehittämishanke tarvitsee enemmän laskentaa tai erityisosaamista kuin yrityksellä itsellään on. Yritys saa tukea myös siihen, miten sen omat ohjelmistot ja työskentelytavat sovitetaan tehokkaaseen laskentaympäristöön.

Suomessa sinulla on käytössäsi LUMI AI Factory, jonka ytimenä on Kajaanissa sijaitseva LUMI-supertietokone. Jos edustat startupia, pk-yritystä, tutkimusorganisaatiota tai julkista sektoria, saat sieltä maksutta laskentakapasiteettia, koulutusta ja asiantuntija-apua. Suurilta yrityksiltä palveluista peritään maksu[6]. LUMI on yhteiseurooppalainen hanke, jonka omistaa EU:n yhteisyritys EuroHPC ja jota ylläpitää 11 maan konsortio CSC – Tieteen tietotekniikan keskuksen konesalissa[17]. Kehitys on nopeaa, sillä vuonna 2027 käyttöön otettavan LUMI-AI:n on tarkoitus jopa kymmenkertaistaa LUMIn tekoälykapasiteetti[16]. Pienikin yritys pääsee näin kehittämään ratkaisujaan samalla laskentateholla kuin Euroopan johtavat tutkimuslaitokset.

VAATIMUKSET YRITYKSELLESI

LUMIn laskentaresursseja haetaan EuroHPC:n hakujen kautta. Hakutasoja on kolme, ja voit valita niistä sen, joka vastaa osaamistasi ja hankkeesi kokoa. Tekoälyalan pk-yrityksille ja startupeille innovaatiokäyttö on maksutonta kaikilla tasoilla. Muu teollinen käyttö on maksullista[18].

Jos supertietokoneet ovat sinulle uusia, aloita Playground-tasolta. Saat rajatut resurssit kokeiluun jo kahdessa työpäivässä, ja voit testata, sopiiko laskentaympäristö hankkeeseesi. Kun tunnet suurteholaskennan jo ennestään, Fast Lane -taso tarjoaa enintään 50 000 GPU-tuntia, ja hakemus käsitellään neljässä työpäivässä. GPU-tunnilla tarkoitetaan yhden näytönohjaimen tunnin laskenta-aikaa. Jos kehität suurta mallia, joka tarvitsee tätäkin enemmän laskentaa, hae Large Scale -tasolle. Sillä on useita hakupäiviä vuodessa[18].

Ennen kuin haet, mieti, mitä kehitystyöstäsi voit julkaista. Useimmat haut edellyttävät, että avaat tuloksiasi jossain määrin[6]. Tämä ei tarkoita, että sinun pitäisi luovuttaa liikesalaisuuksiasi, mutta hakemuksessa on hyvä kertoa, millaisia tuloksia hankkeesta tai projektista voidaan jakaa turvallisesti.

VALMISTAUDU HYVIN

Etkö ole varma, tarvitseeko hankkeesi supertietokonetta? Aloita EDIHistä. Esimerkiksi FAIRin suurteholaskennan tarveanalyysissa käydään kanssasi läpi hankkeesi laskentatarpeet ja arvioidaan, onko yrityksesi valmis hyödyntämään LUMIn kaltaisia resursseja. Tapaamiseen kannattaa ottaa mukaan sekä päätöksentekijä että teknisiä asioita tunteva henkilö[12]. Jos haluat tutustua LUMIin lähemmin, voit myös poiketa Espoon Otaniemessä toimivaan LUMI AI Factory Hubiin. Sieltä saat työtiloja, koulutusta ja asiantuntijatukea, eikä sinulta edellytetä tutkimustaustaa tai muuta vastaavaa asemaa[19].

TEKOÄLYTEHTAAT (AI FACTORIES, AIF)

Kuva 3. Tekoälytehtaat, partnerimaat, muut osallistujat ja AIF-antennit (Asikainen 2026).

HARKITSE TÄTÄ

LUMI SOPII SINULLE, JOS..

- koulutat tai hienosäädät omaa tekoälymallia
- käsittelet suuria aineistoja tai teet laajoja simulaatioita
- oma laskentakapasiteettisi tai osaamisesi ei riitä.

TEFIT JA KOKEILUT TODELLISISSA TESTIYMPÄRISTÖISSÄ

TOIMIIKO RATKAISUSI MYÖS oikeassa maailmassa eikä vain laboratoriossa? Juuri tähän kysymykseen testaus- ja kokeilulaitokset eli TEFit (Testing and Experimentation Facilities) tarjoavat vastauksen. TEFit ovat laajoja eurooppalaisia testausympäristöjä, joissa voit kokeilla jo pitkälle kehitettyä tekoälyratkaisuasi todellisissa tai todellisuutta vastaavissa olosuhteissa. Saat tukea ratkaisun integrointiin, testaukseen, validointiin ja demonstraatioihin.

Ajatellaan, että ratkaisusi toimii laboratoriossa moitteettomasti, mutta asiakkaat ja rahoittajat haluavat nähdä näyttöä sen toimivuudesta sairaalassa, tehtaassa tai kaupungin palveluissa. TEFissä pääset selvittämään, miten ratkaisusi suoriutuu juuri näissä olosuhteissa. Testauksesta saat aineistoa, joka vauhdittaa sekä jatkokehitystä että markkinoille pääsyä. TEFit yhdistävät fyysisiä ja virtuaalisia testausympäristöjä eri puolilla Eurooppaa[20]. Voit siis testata ratkaisuasi esimerkiksi oikeassa sairaalaympäristössä, tuotantolinjalla tai kaupungin infrastruktuurissa, mutta myös digitaalisesti valmiiden aineistojen ja simulaatioiden avulla.

Ajattele TEFiä vähän kuin autojen törmäystestiä. Ratkaisun kestävyys ja turvallisuus varmistetaan ennen kuin se päätyy asiakkaiden käyttöön. Riippumattomasti tehty testaus antaa sinulle uskottavaa näyttöä, jota on vaikea tuottaa omin voimin. Se helpottaa keskusteluja asiakkaiden ja rahoittajien kanssa ja auttaa tunnistamaan kehityskohteet ajoissa, ennen kuin niiden korjaaminen tulee kalliiksi.

LUE KOKEILUSTA

FAIRIN VERKKOSIVUILTA

Eminus Industries testasi kamerainfrastruktuuriaan Vantaan kaupungin testiympäristössä.

https://www.fairedih.fi/2024/12/13/eminus-industries

NELJÄ TOIMIALAKOHTAISTA TEFIÄ

EU:ssa toimii neljä toimialakohtaista TEFiä, ja kukin niistä on erikoistunut oman alansa erityispiirteisiin. Terveydenhuollon ratkaisuja testataan TEF-Healthissä, teollisen valmistuksen ratkaisuja AI-MATTERSissa, maa- ja elintarviketalouden ratkaisuja agrifoodTEFissä sekä älykkäiden kaupunkien ja yhteisöjen ratkaisuja CitCom.ai:ssa.

Jokainen TEF on verkosto, jonka testausympäristöt sijaitsevat useissa Euroopan maissa. Esimerkiksi AI-MATTERS tarjoaa valmistavan teollisuuden testausympäristöjä kahdeksassa maassa, ja agrifoodTEFin toiminta on jaettu kansallisiin solmuihin ja niitä tukeviin satelliitteihin eri puolilla Eurooppaa[20].

Älykkäiden kaupunkien CitCom.ai keskittyy erityisesti energiaan, liikkumiseen ja logistiikkaan sekä tietoliikenneyhteyksiin. Se on jaettu kolmeen alueelliseen kokonaisuuteen, joista pohjoismaiseen kuuluu myös Suomi. Jos kehität ratkaisua esimerkiksi kaupunkien energianhallintaan tai liikenteeseen, CitCom.ai voi tarjota sinulle testausmahdollisuuksia myös kotimaassa[20].

TEF-Healthiin kuuluu yli 50 kumppania kymmenestä Euroopan maasta, kuten sairaaloita, yliopistoja, kliinisiä tutkimuslaitoksia ja testauslaitoksia. Sen kautta pääset testaamaan terveydenhuollon tekoälyratkaisuja kliinisissä ja hoitoympäristöissä sekä fyysisesti että virtuaalisesti. TEF-Health on avoin kaikille terveydenhuollon tekoälyratkaisujen kehittäjille, startupeista ja pk-yrityksistä suuriin yrityksiin[21].

TEF-testaus auttaa myös sääntelyn kanssa. Kun ratkaisusi testataan riippumattomassa ympäristössä, saat näyttöä, josta on hyötyä myös tekoälysäädöksen vaatimusten täyttämisessä. TEFit voivat lisäksi tukea sääntelyn kokeiluympäristöjä yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa, jolloin ratkaisua voidaan testata viranomaisen valvonnassa[20]. Kerromme kokeiluympäristöistä tarkemmin seuraavassa luvussa.

HYVÄ TIETÄÄ

TEFit on tarkoitettu ratkaisuille, jotka toimivat jo laboratoriossa ja ovat lähellä markkinoille tuloa. Jos ideasi on vasta alkuvaiheessa, aloita EDIHin konseptikokeilulla ja palaa TEFiin, kun ratkaisusi on kypsempi.

TEF-palvelut eivät ole maksuttomia, mutta pk-yrityksenä saat ne alennettuun hintaan. Hinnoittelu noudattaa valtiontukisääntöjä, joten suuret yritykset maksavat markkinahinnan[21]. Kullakin TEFillä on oma palveluluettelonsa, josta näet tarjolla olevat palvelut ja niiden hinnat. Jos et ole varma, onko ratkaisusi valmis testaukseen, kysy EDIHistä.

TESTAAMAAN PÄÄSEE LÄHEMPÄNÄKIN

Haluatko testata ratkaisuasi ensin kotimaassa ja pienemmässä mittakaavassa? FAIR tarjoaa kumppaneidensa kautta useita testiympäristöjä pääkaupunkiseudulla. Testbed Helsingissä voit kokeilla ja validoida ratkaisuasi Helsingin kaupungin ympäristössä usealla toimialalla. Espoon yhteiskehittämis- ja pilotointiohjelmissa kehität ratkaisua yhdessä kaupungin kanssa, ja ohjelmat kestävät 6–9 kuukautta. Kiinteistöalan ratkaisuja, kuten kulunvalvontaa, sisäilman laatua tai energiankäytön optimointia, voit testata Urban3-testialustalla viikosta jopa vuoteen[14]. Nämä eivät ole EU:n TEFejä, mutta ne sopivat hyvin ensimmäiseksi askeleeksi ennen laajempaa testausta. Lisäksi testiympäristöjä löytyy esimerkiksi Oulusta, Tampereelta ja Vantaalta.

HARKITSE TÄTÄ

TEF SOPII SINULLE, JOS..

- ratkaisusi toimii jo laboratoriossa tai pilotissa
- tarvitset näyttöä asiakkaille, rahoittajille tai viranomaisille
- toimialasi on terveys, valmistus, ruoka tai kaupunkiympäristö.

ID 20190609/007.1215.6
like\followers\subscriptions

LÖYDÄ, OPI JA VARMISTA

Täydentävät palvelut

MISTÄ LÖYDÄT RATKAISUT, SÄÄNTELYTUEN JA KOULUTUKSEN?

LYHYESTI

Laskentatehon ja testauksen lisäksi EU tarjoaa palveluja, jotka auttavat löytämään valmiita tekoälyratkaisuja ja kumppaneita, varmistamaan sääntelyn vaatimukset ja kehittämään henkilöstön osaamista. Moni näistä palveluista on hyödyllinen jo ennen kuin yritys aloittaa oman kehitystyön.

TÄSSÄ LUVUSSA

- Löydä ratkaisut ja kumppanit AI-on-Demand-alustalta
- Varmuutta sääntelyyn kokeiluympäristöistä
- Kehitä osaamista koulutuksella

LÖYDÄ RATKAISUT JA KUMPPANIT

ETSITKÖ VALMISTA TEKOÄLYRATKAISUA, luotettavaa toimittajaa tai kumppania kehitystyöhön? Tekoälyn palvelualusta eli AI-on-Demand-alusta (AIoD) on yksi EU:n tekoälyinfrastruktuurin neljästä osasta EDIHien, tekoälytehtaiden ja TEFien rinnalla. Sen tavoitteena on koota yhteen Euroopan pirstaleinen tekoälykenttä ja auttaa kehittämään, kouluttamaan ja ottamaan käyttöön luotettavia, eurooppalaisten arvojen mukaisia tekoälyratkaisuja. Alusta palvelee yrityksiä, startupeja, julkista sektoria ja tutkijoita.

Alustalla on kaksi keskeistä työkalua. Business Navigatorin avulla löydät organisaatioita, palveluntarjoajia ja kumppaneita[24]. Marketplace eli markkinapaikka puolestaan esittelee konkreettisia tuotteita, palveluita, työkaluja ja infrastruktuuria. Lisäksi alustalla on kehittämiseen ja käyttöönottoon liittyviä teknisiä resursseja, kuten helppokäyttöisiä kehitystyökaluja, laskentaresursseja mallien kouluttamiseen ja turvallinen eurooppalainen ympäristö ratkaisujen ylläpitoon[22].

Eurooppalaisuus on alustan keskeinen etu. Markkinapaikalla on luotettavien eurooppalaisten toimittajien tarkistettuja työkaluja ja palveluja, ja ratkaisuja voi ylläpitää EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisessa eurooppalaisessa infrastruktuurissa. Alusta perustuu avoimeen lähdekoodiin, joten et sitoudu yhteen toimittajaan, ja tietosi ja mallisi pysyvät Euroopassa[23].

AIoD palvelee sekä tekoälyn hyödyntäjiä että sen tarjoajia. Jos hyödynnät tekoälyä, löydät alustalta tarpeeseesi sopivia ratkaisuja, osaajia ja kumppaneita yhdestä paikasta. Koska EU:n tavoitteena on koota alustalle laadukkaita eurooppalaisia toimittajia, voit luottaa siihen, että tarjoajat on arvioitu.

Alusta sopii hyvin myös ensimmäiseksi askeleeksi, kun haluat selvittää, onko ongelmaasi jo olemassa valmis eurooppalainen ratkaisu. Jos taas tarjoat tekoälyratkaisuja, saat Business Navigatorin kautta oman tarjontasi näkyväksi koko Euroopassa ja tavoitat potentiaalisia asiakkaita, joita et muuten löytäisi.

Markkinapaikka avautuu uusille tarjoajille vaiheittain, ja aloituspisteenä toimivat EDIHit eri Euroopan maissa. Suomessa FAIR toimii AIoD:n maakumppanina. Se edistää alustan käyttöä ja arvioi suomalaisten tekoälypalveluntarjoajien Business Navigatoriin lähettämät profiilit. Arvioinnissa tarkastellaan, onko profiili täydellinen, relevantti ja Business Navigatorin vaatimusten mukainen, joten profiili kannattaa täyttää huolella. FAIR auttaa hyväksyttyjä toimijoita saamaan tuotteensa Euroopan laajuiselle markkinapaikalle. Suomalaiselle tekoälyyritykselle FAIR on siis suora reitti eurooppalaisille markkinoille.

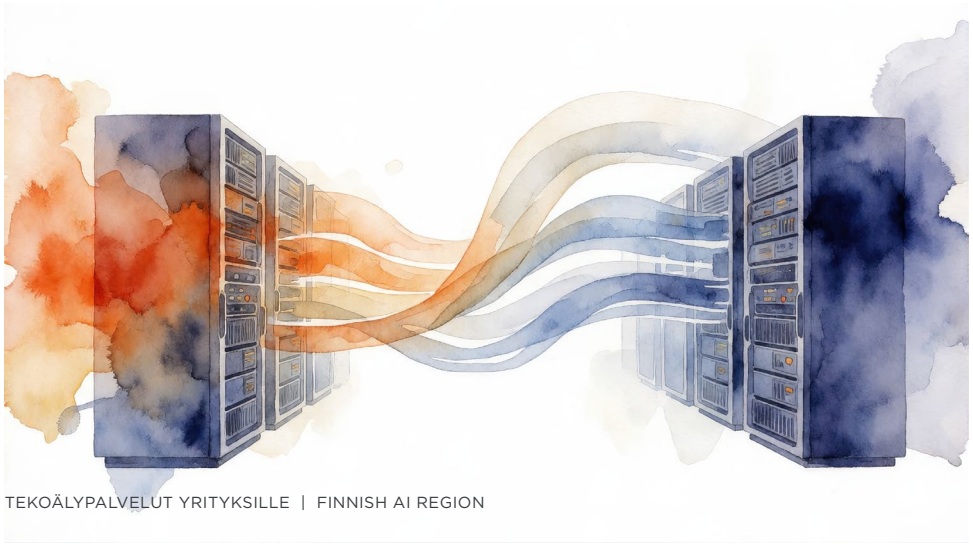

HARKITSE TÄTÄ

AIOD SOPII SINULLE, JOS..

- etsit valmista tekoälyratkaisua tai luotettavaa toimittajaa
- haluat näkyvyyttä omalle ratkaisullesi Euroopassa
- etsit kumppania kehitystyöhön.

600GB
SAS 15K
450GB
SAS15k

TESTAA SÄÄNTELYN RAJOISSA

Mietitkö, koskeeko tekoälysäädös ratkaisuasi ja mitä se sinulta vaatii? Sääntelyn kokeiluympäristöt eli niin sanotut hiekkalaatikot on tarkoitettu juuri tähän. Niissä voit kehittää, kouluttaa, testata ja validoida tekoälyjärjestelmääsi viranomaisen ohjauksessa jo ennen kuin tuot sen markkinoille. Ajatus muistuttaa ennakkoon käytävää keskustelua veroviranomaisen kanssa.

Vaatimukset ja mahdolliset ongelmat selvitetään yhdessä ennen kuin ratkaisu otetaan käyttöön. Kokeiluympäristöstä on eniten hyötyä silloin, kun ratkaisusi sääntelypolkuun liittyy epäselvyyttä. Voit esimerkiksi pohtia, mitkä säädökset yritystäsi koskevat tai mihin riskiluokkaan tuotteesi sijoittuu ja mitä se sinulta edellyttää. Kun saat ohjausta jo kehitysvaiheessa, epävarmuus vähenee ja pääset markkinoille nopeammin.

Tekoälysäädös velvoittaa jokaisen EU-maan perustamaan vähintään yhden kansallisen kokeiluympäristön. Säädökseen tehdyn muutoksen myötä ympäristöjen on oltava toiminnassa viimeistään 2. elokuuta 2027. Lisäksi EU:n tekoälytoimisto perustaa oman, EU-tason kokeiluympäristönsä, johon pk-yrityksillä ja startupeilla on etusija[25]. Tekoälysäädöksen mukaan osallistuminen kansalliseen kokeiluympäristöön on pk-yrityksille ja startupeille lähtökohtaisesti maksutonta[5].

Suomessa kokeiluympäristöstä vastaa Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. Sen pilotointi- ja kehitysvaihe on käynnissä huhtikuun 2027 loppuun asti, ja varsinainen palvelu käynnistyy 3.5.2027. Ympäristö on tarkoitettu tekoälyjärjestelmien tarjoajille, joiden järjestelmä ei vielä ole markkinoilla tai johon tehdään merkittäviä muutoksia. Erityisesti se palvelee startupeja, pk-yrityksiä sekä tutkimus- ja kehitysorganisaatioita, ja osallistuminen on vapaaehtoista[26].

Kokeiluympäristössä saat ohjausta tekoälysäädöksen vaatimuksiin, tukea riskiluokan arviointiin, apua sääntelyn kartoittamiseen ja teknisen dokumentaation läpikäyntiin sekä mahdollisuuden keskustella suoraan viranomaisten kanssa. Tarvittaessa ratkaisua voidaan myös testata teknisesti. Kokeiluympäristö ei kuitenkaan ole vaatimustenmukaisuuden arviointi, sertifiointi eikä konsultointia, ja vastuu vaatimusten täyttämisestä säilyy aina yrityksellä.

Pilotointiin haetaan sähköisellä lomakkeella, jonka täyttäminen edellyttää organisaatiosi Suomi.fi-valtuuksia. Hakemuksia arvioitaessa tarkastellaan, kuuluuko järjestelmä tekoälysäädöksen piiriin, tuoko testaus todellista lisäarvoa sääntelyn kannalta, ovatko riskit tunnistettavissa ja hallittavissa sekä onko hakija sitoutunut ja järjestelmä riittävän kypsä[26].

Kaikki sääntelykysymykset eivät kuitenkaan vaadi kokeiluympäristöä. Kevyempää apua saat esimerkiksi EU:n AI Act Service Deskistä. Sen verkkopalvelun työkaluilla voit selvittää, koskevatko tekoälysäädöksen velvoitteet sinua ja mitä niiden noudattaminen edellyttää, ja palvelun kautta voit myös lähettää kysymyksiä asiantuntijoille[27]. Suomessa Traficomin asiakaspalvelu vastaa tekoälysäädöstä koskeviin kysymyksiin[28].

Usein helpoin aloituspiste on kuitenkin EDIH, sillä EDIHit toimivat ensimmäisenä neuvontapisteenä tekoälysäädöksen perusasioissa[7]. FAIRin tunnin mittaisessa valmiusneuvonnassa käydään läpi tekoälysäädöksen velvoitteet juuri sinun järjestelmällesi, arvioidaan sen riskiluokka ja saat ohjeita dokumentointiin[13].

Huomaa, että FAIRin neuvonta ja viranomaisen kokeiluympäristö ovat eri palveluja. FAIR auttaa sinua jäsentämään kysymyksesi ja valmistautumaan seuraavaan vaiheeseen, mutta kokeiluympäristön osallistujista ja valvonnasta päättää aina toimivaltainen viranomainen. Neuvonnan jälkeen tiedät, riittääkö kevyempi tuki vai kannattaako hakeutua kokeiluympäristöön.

HARKITSE TÄTÄ

KOKEILUYMPÄRISTÖ SOPII SINULLE, JOS..

- kehität omaa järjestelmää, joka ei ole vielä markkinoilla
- järjestelmäsi voi kuulua suuren riskin luokkaan
- haluat varmuuden sääntelyn tulkinnasta ennen ulostuloa.

KEHITÄ OSAAMISTA

Onko henkilöstölläsi taidot hyödyntää tekoälyä? Tekoälyn käyttöönotto ei ole pelkästään tekniikkaa, sillä onnistuminen riippuu ennen kaikkea ihmisistä. Kun henkilöstö osaa käyttää tekoälyä tehokkaasti ja vastuullisesti, tekoälyinvestoinneista saadaan enemmän irti. Siksi EU panostaa myös osaamiseen. Apply AI -strategian tavoitteena on tarjota toimialakohtaista ja käytännönläheistä tekoälykoulutusta eri ammattiryhmille[3].

Keskeinen uusi palvelu on eurooppalainen tekoälyosaamisen akatemia (*European AI Skills Academy)*, joka käynnistyi virallisesti kesäkuussa 2026. Akatemia kokoaa yhteen koulutusta, oppilaitoksia, yrityksiä ja julkisia organisaatioita ja auttaa ymmärtämään, käyttämään ja kehittämään tekoälyä vastuullisesti. Sen painopiste on erityisesti generatiivisessa tekoälyssä, ja tarjonta ulottuu tekoälyn perustaidoista vaativampaan asiantuntijaosaamiseen. Akatemia tukee myös organisaatioita koko henkilöstön osaamisen kehittämisessä. Sitä toteuttaa laaja eurooppalainen konsortio 19 maasta, ja sitä rahoitetaan Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta[29].

Koulutusta ei kuitenkaan tarvitse hakea kaukaa. Osaamisen kehittäminen on yksi EDIHien ydinpalveluista, ja ne tarjoavat koulutusta johdolle, henkilöstölle ja asiantuntijoille[7]. Jos kehität tekoälymalleja, LUMI AI Factory tarjoaa koulutusta suurteholaskennan hyödyntämiseen[6]. Helpoin tapa aloittaa on FAIRin koulutusportaali. Se on kaikille avoin, ja suurin osa sen kursseista on maksuttomia. Portaalista löydät kursseja tekoälystä, laajennetusta todellisuudesta, suurteholaskennasta ja kyberturvallisuudesta. Kursseja tarjoavat muun muassa Aalto-yliopisto, Helsingin yliopisto, Haaga-Helia ja Metropolia. Portaalin kurssipolkutyökalun avulla voit rakentaa oppimissuunnitelman sekä omiin että yrityksesi tarpeisiin[30]. Näin osaamisen kehittäminen etenee samassa tahdissa tekoälyn kanssa.

HARKITSE TÄTÄ

KOULUTUS SOPII SINULLE, JOS..

- henkilöstösi tarvitsee tekoälyn perustaitoja
- haluat ottaa generatiivisen tekoälyn käyttöön vastuullisesti
- tiimisi kehittää omia tekoälyratkaisuja.

ESIMERKKEJÄ TARPEISTA JA PALVELUISTA

Luvussa esitellyt palvelut täydentävät laskentatehoa ja testausta, ja niistä voi olla hyötyä jo ennen kuin yritys aloittaa oman kehitystyön. Palveluja voi käyttää rinnakkain. Esimerkiksi tekoälyä tarjoava yritys voi samaan aikaan tuoda ratkaisunsa AI-on-Demand-alustalle, selvittää sen sääntelyvaatimukset ja kouluttaa henkilöstöään. Taulukkoon on koottu, mihin kukin palvelu sopii ja mistä Suomessa kannattaa aloittaa.

PALVELU	SOPII, KUN..	ALOITA SUOMESTA
Tekoälyn palvelualusta (AI-on-Demand)	etsit valmista ratkaisua, toimittajaa tai kumppania tai haluat näkyvyyttä omalle ratkaisullesi	Etenemissuunnitelman, asiantuntijatukea, PoC-kokeiluja, koulutusta ja rahoitusneuvontaa
Sääntelyn kokeiluympäristö (nk. hiekkalaatikko)	kehität omaa tekoälyjärjestelmää ja tarvitset varmuutta sääntelyn vaatimuksista	Laskentakapasiteettia ja teknistä asiantuntija-apua
AI Act Service Desk ja viranomaisneuvonta	haluat nopeasti selvittää, koskeeko tekoälysäädös sinua ja mitä se edellyttää	EU:n AI Act Service Deskin verkkotyökalut, Traficomin tekoälyasetuksen asiakaspalvelu ja FAIRin Helpdesk
Eurooppalainen tekoälyosaamisen akatemia	haluat kehittää koko organisaation tekoälyosaamista, erityisesti generatiivisen tekoälyn käytössä	Akatemian verkkosivut Digital Skills and Jobs -alustalla
FAIRin koulutusportaali	henkilöstösi tarvitsee tekoälytaitoja perusteista asiantuntijatasolle	FAIRin koulutusportaali, jossa suurin osa kursseista on maksuttomia
Suurteholaskennan koulutus	tiimisi kehittää tai kouluttaa omia tekoälymalleja	LUMI AI Factoryn koulutukset ja Espoon Otaniemen LUMI AI Factory Hub

Taulukko 2. Luvussa käsitellyt palvelut lyhyesti (Asikainen & Moilanen 2026)

TUTUSTU KOULUTUSTARJONTAAMME

SKILLS & TRAININGISSÄ

Löydät Finnish AI Regionin tarjoamat koulutukset ja kurssit SKILLS & TRAINING -portaalista.

https://fair-skills-and-training.web.app/catalogue

06

PALVELUPOLUT KÄYTÄNNÖSSÄ

Neljä esimerkkiä

MITEN PALVELUJA VOI YHDISTÄÄ KÄYTÄNNÖSSÄ?

LYHYESTI

Jokainen yritys etenee omaa polkuaan, ja palvelut valitaan tilanteen mukaan. Tämän luvun neljä havainnollistavaa esimerkkiä näyttävät, miten EU:n tekoälypalveluja voi yhdistää, kun tavoitteena on tehostaa omia prosesseja, kehittää ja testata uutta ratkaisua, selvittää sääntelyn vaatimukset tai löytää asiakkaita Euroopasta.

TÄSSÄ LUVUSSA

- Asiantuntijayritys tehostaa prosessejaan
- Teollisuusyritys kehittää laadunvalvontaa
- Terveysteknologiayritys selvittää sääntelyn
- Tekoälyn tarjoaja etsii asiakkaita Euroopasta

PALVELU VALITAAN YRITYKSEN TARPEEN JA TILANTEEN MUKAAN

SEURAAVAT HAVAINNOLLISTAVAT ESIMERKIT osoittavat, miten palveluja voi yhdistää eri tilanteissa. Esimerkit eivät ole yksittäisiä toteutuneita asiakastapauksia, mutta ne perustuvat tilanteisiin, joissa yritykset tyypillisesti hakevat tukea tekoälyn hyödyntämiseen.

Edellisissä luvuissa esittelimme palvelut yksi kerrallaan. Käytännössä yritys tarvitsee harvoin vain yhtä palvelua. Tekoälyhanke etenee vaiheittain, ja jokaisessa vaiheessa nousee esiin uusia kysymyksiä. Ensin pohditaan, mihin tekoälyä kannattaa käyttää. Sen jälkeen selvitetään, riittävätkö oma data, osaaminen ja laskentateho. Lopuksi on varmistettava, että ratkaisu toimii oikeissa olosuhteissa ja täyttää sääntelyn vaatimukset. Siksi palveluja kannattaa yhdistää ja käyttää rinnakkain. Esimerkkien yritykset aloittavat eri lähtökohdista. Yksi haluaa tehostaa omia prosessejaan, toinen kehittää ja testata uutta ratkaisua, kolmas selvittää sääntelyn vaatimukset ja neljäs löytää asiakkaita Euroopasta. Jokainen esimerkki kertoo, mistä yritys lähtee liikkeelle, mitkä palvelut voivat auttaa, mitä kannattaa ottaa huomioon ja mitä yritys lopulta saa. Polkuja yhdistää yksi asia. Kaikissa tapauksissa EDIH on luonteva ensimmäinen yhteyspiste, joka auttaa löytämään oikeat palvelut.

Lue esimerkit oman yrityksesi näkökulmasta. Mikä niistä muistuttaa eniten omaa tilannettasi? Tunnistatko oman toimialasi haasteet, tai onko yrityksesi samassa vaiheessa kuin jokin esimerkkien yrityksistä? Voi myös olla, että tilanteesi on kahden esimerkin välissä. Esimerkiksi teollisuusyritys saattaa tarvita sekä laskentatehoa että selvyyttä sääntelyyn, tai palveluja tarjoava yritys haluaa samaan aikaan tehostaa omia prosessejaan ja löytää uusia asiakkaita.

Polku ei ole kiveen hakattu, joten voit poimia esimerkeistä ne vaiheet, jotka sopivat juuri sinun tarpeisiisi, ja jättää muut väliin. Vaiheiden järjestyskin voi vaihdella. Joskus koulutus kannattaa aloittaa ennen kokeilua ja joskus vasta sen jälkeen. Tärkeintä on aloittaa omasta tarpeesta eikä yrittää käyttää kaikkia palveluja kerralla.

1. ASIANTUNTIJAYRITYS HALUAA TEHOSTAA SISÄISIÄ PROSESSEJAAN

Yrityksen asiantuntijat käyttävät paljon aikaa tiedon etsimiseen omista asiakirjoista. Johto harkitsee tekoälyavustajaa, mutta sopiva toteutustapa ja aineiston käyttöön liittyvät kysymykset ovat vielä avoimia.

EDIH voi auttaa rajaamaan käyttötapauksen ja arvioimaan teknisiä vaihtoehtoja. FAIR voi toteuttaa rajatun konseptikokeilun, jossa arvioidaan ratkaisun toimivuutta, vastausten laatua ja tietoturvaan liittyviä vaatimuksia, ja neuvoa ratkaisun kytkemisessä yrityksen omiin järjestelmiin. AI-on-Demand-alustan avulla yritys voi myös selvittää, onko tarpeeseen jo olemassa valmis eurooppalainen ratkaisu tai palveluntarjoaja.

Asiakirjat sisältävät usein luottamuksellista tietoa asiakkaista, sopimuksista ja yrityksen omasta osaamisesta, joten aineiston käsittely kannattaa ratkaista ennen teknologian valintaa. Keskeisiä kysymyksiä ovat, mihin aineistoa saa syöttää, missä tietoja säilytetään ja kenellä on pääsy tekoälyavustajan vastauksiin. Eurooppalainen ratkaisu, jonka tiedot pysyvät EU:ssa, voi helpottaa tietosuojavaatimusten täyttämistä. Kokeilun aikana voidaan myös testata, miten avustaja toimii käyttöoikeuksien kanssa, jotta jokainen näkee vain ne tiedot, joihin hänellä on oikeus.

Kokeilussa tekoälyavustajan vastauksia voidaan verrata nykyiseen työskentelytapaan ja mitata esimerkiksi tiedonhaun nopeutta ja vastausten luotettavuutta. Henkilöstön koulutus kannattaa suunnitella jo kokeilun yhteydessä, ja siihen voi hyödyntää esimerkiksi FAIRin koulutusportaalin maksuttomia kursseja.

PALVELUN HYÖDYT

ASIANTUNTIJAYRITYS SAA

- mitattua tietoa tekoälyavustajan hyödyistä
- arvion tietoturvasta ja järjestelmäintegraatiosta
- perustellun pohjan jatkokehityspäätökselle.

2. TEOLLISUUSYRITYS KEHITTÄÄ KONENÄKÖÖN PERUSTUVAA LAADUNVALVONTAA

Tuotantolinjalla valmistuu päivittäin tuhansia osia, ja laatutarkastus tehdään yhä silmämääräisesti. Pienet viat jäävät joskus huomaamatta ja paljastuvat vasta asiakkaan luona, mikä tarkoittaa reklamaatioita, uusintatoimituksia ja kolhuja asiakassuhteeseen. Yritys on tunnistanut, että konenäkö voisi ratkaista ongelman. Kameroita on jo linjalla, ja kuvia on kertynyt vuosien ajalta. Kuvadatan käsittely ja mallien kouluttaminen vaativat kuitenkin enemmän laskentatehoa ja osaamista kuin yrityksellä on käytössään.

Ensimmäinen askel on EDIH, joka auttaa määrittelemään hankkeen ja arvioimaan, millaista dataa ratkaisu tarvitsee. Valmistavalle teollisuudelle erikoistunut Robocoast tai FAIR voi auttaa selvittämään, tarvitaanko supertietokonetta, esimerkiksi FAIRin suurteholaskennan tarveanalyysin avulla. Jos tarvitaan, LUMI AI Factory voi tarjota laskentakapasiteettia ja asiantuntijatukea mallien kouluttamiseen. Pk-yritykselle innovaatiokäyttö on maksutonta, joten yritys pääsee kouluttamaan mallejaan huippuluokan supertietokoneella ilman omia laiteinvestointeja.

Kun malli toimii laboratoriossa, on aika kokeilla sitä oikeissa olosuhteissa. Teollisen valmistuksen TEF AI-MATTERS voi auttaa testaamaan ratkaisua realistisessa tuotantoympäristössä, jossa valaistus, nopeus ja tuotteiden vaihtelu vastaavat todellisuutta. TEF-palvelut ovat maksullisia, mutta pk-yritykset saavat ne alennettuun hintaan, ja testaus on huomattavasti edullisempaa kuin epäonnistunut investointi omalle tuotantolinjalle.

Tällaisessa hankkeessa yrityksen kannattaa sopia etukäteen, millä mittareilla tulosta arvioidaan. Mallin tarkkuuden lisäksi olennaisia voivat olla virheiden havaitseminen, väärien hälytysten määrä ja ratkaisun soveltuminen tuotantoprosessiin. Liian herkkä järjestelmä pysäyttää linjan turhaan, ja liian salliva päästää virheet läpi. Kun mittarit on sovittu etukäteen, testaus antaa selkeän vastauksen siihen, onko ratkaisu valmis tuotantoon.

PALVELUN HYÖDYT

TEOLLISUUSYRITYS SAA..

- laskentatehoa mallien kouluttamiseen
- näyttöä ratkaisun toimivuudesta tuotannossa
- selkeät ehdot investointipäätökselle.

3. TERVEYSTEKNOLOGIAYRITYS TARVITSEE NÄYTTÖÄ JA SELKEÄN SÄÄNTELYPOLUN

Yritys on kehittänyt tekoälyratkaisun, joka auttaa hoitohenkilökuntaa tunnistamaan potilaiden tilan heikkenemisen aiemmin kuin nykyisin. Prototyyppi toimii testiaineistolla lupaavasti, ja sairaalat ovat kiinnostuneita. Ennen kuin ratkaisu voidaan ottaa käyttöön, yrityksen on kuitenkin pystyttävä osoittamaan, että se toimii luotettavasti ja turvallisesti myös oikeassa hoitoympäristössä. Lisäksi on epäselvää, mitä sääntelyvaatimuksia ratkaisuun sovelletaan. Terveydenhuollon tekoälyyn voivat soveltua niin tekoälysäädös kuin lääkinnällisiä laitteita koskeva sääntely.

EDIH voi auttaa jäsentämään kehittämistarpeita ja kokoamaan selkeän kuvan siitä, mitä yritys tarvitsee seuraavaksi. FAIRin tunnin mittaisessa tekoälysäädöksen valmiusneuvonnassa voidaan arvioida ratkaisun todennäköinen riskiluokka ja saada ohjeita dokumentointiin. Jos ratkaisu kuuluu suuren riskin luokkaan, vaatimukset ovat laajoja, ja niihin kannattaa varautua heti kehityksen alusta lähtien.

Toimivuuden osoittamiseen TEF-Health tarjoaa yli 50 kumppanin verkoston, johon kuuluu sairaaloita, yliopistoja ja testauslaitoksia eri puolilla Eurooppaa. Sen kautta ratkaisua voidaan testata ja arvioida kliinisissä ja hoitoympäristöissä, ja yritys saa riippumatonta näyttöä, jota sairaalat ja sijoittajat edellyttävät. TEF-palvelut ovat maksullisia, mutta pk-yritykset saavat ne alennettuun hintaan. Jos innovaatioon liittyy olennaista sääntelyepävarmuutta, Traficomin kokeiluympäristö voi lisäksi tarjota viranomaisen ohjausta kehittämiseen ja vaatimusten tulkintaan. Vastuu vaatimusten täyttämisestä säilyy kuitenkin aina yrityksellä.

Tekninen testaus ja sääntelyyn liittyvä ohjaus vastaavat eri kysymyksiin. Testaus kertoo, toimiiko ratkaisu, ja ohjaus kertoo, mitä sen pitää täyttää. Yrityksen kannattaa suunnitella ne yhdessä, jotta testauksesta syntyvä aineisto tukee myös dokumentointia ja seuraavia kehitysvaiheita. Silloin samoja tuloksia ei tarvitse tuottaa kahteen kertaan, ja tie markkinoille lyhenee.

PALVELUN HYÖDYT

TERVEYSTEKNOLOGIAYRITYS SAA..

- arvion ratkaisun riskiluokasta
- testausaineistoa kliinisistä ympäristöistä
- yhtenäisen suunnitelman kehitykselle, testaukselle ja dokumentoinnille.

4. TEKOÄLYPALVELUIDEN TARJOAJA ETSII ASIAKKAITA JA KUMPPANEITA EUROOPASTA

Suomalainen ohjelmistoyritys on kehittänyt tekoälyratkaisun, joka on jo käytössä kotimaisilla asiakkailla. Tuote toimii, mutta kasvu Suomessa on rajallista, ja yritys haluaa laajentaa Eurooppaan. Pienen yrityksen on kuitenkin vaikea erottua suurten kansainvälisten toimijoiden joukosta, eikä sillä ole resursseja rakentaa myyntiverkostoa useaan maahan yhtä aikaa.

AI-on-Demand-alusta tarjoaa tähän uuden väylän. Business Navigator -profiilin avulla eurooppalaiset yritykset, julkiset organisaatiot ja hankkeet voivat löytää yrityksen etsiessään ratkaisua omaan tarpeeseensa. Myös EDIHejä kannustetaan hyödyntämään eurooppalaisten startupien ja pk-yritysten tekoälyratkaisuja, myös AI-on-Demand-alustalta. Näkyvä profiili voi siis tuoda yrityksen myös muiden maiden EDIHien ja niiden asiakkaiden tietoon. Lisäksi EDIH-verkoston kautta voidaan etsiä yhteistyökumppaneita muista maista.

Markkinapaikka avautuu uusille tarjoajille vaiheittain, ja Suomessa reitti kulkee FAIRin kautta. FAIR arvioi suomalaisten tarjoajien Business Navigatoriin lähettämät profiilit ja auttaa hyväksyttyjä toimijoita saamaan tuotteensa eurooppalaiselle markkinapaikalle. Arvioinnissa tarkastellaan, onko profiili täydellinen, relevantti ja Business Navigatorin vaatimusten mukainen. Siksi profiili kannattaa täyttää huolella. Kuvaa selkeästi, mitä ratkaisusi tekee, kenelle se on tarkoitettu ja millaisia tuloksia sillä on saavutettu.

Näkyvyys alustalla on vasta alku. Kun eurooppalaiset asiakkaat löytävät yrityksen, ne kysyvät pian, täyttääkö ratkaisu EU:n vaatimukset. Siksi yrityksen kannattaa samalla varmistaa, että se tuntee tekoälysäädöksen velvoitteet. Myös tässä FAIR voi auttaa. Yritys voi aloittaa FAIRista ja selvittää yhdessä, mikä väylä sopii parhaiten sen tarjontaan ja tavoitteisiin.

PALVELUN HYÖDYT

TEKOÄLYPALVELUNTARJOAJA SAA..

- näkyvyyttä eurooppalaisille asiakkaille
- pääsyn EU:n tekoälymarkkinapaikalle
- uusia kumppanuus- ja yhteistyömahdollisuuksia.

07

NÄIN PÄÄSET ALKUUN Askeleet eteenpäin

MITEN TEKOÄLYHANKE KÄYNNISTETÄÄN KÄYTÄNNÖSSÄ?

LYHYESTI

Tekoälyn hyödyntäminen ei vaadi valmista suunnitelmaa eikä suuria investointeja. Riittää, että tunnistat tarpeesi ja otat ensimmäisen askeleen. Tämä luku kokoaa oppaan opit viideksi askeleeksi ja tarkistuslistaksi, jonka avulla valmistaudut ensimmäiseen yhteydenottoon.

TÄSSÄ LUVUSSA

- Viisi askelta eteenpäin
- Tarkistuslista ennen yhteydenottoa
- Loppusanat

VIISI ASKELTA ETEENPÄIN

OLET NYT TUTUSTUNUT EU:n tekoälypalveluihin ja nähnyt, miten niitä voi yhdistää eri tilanteissa. Seuraavaksi on aika toimia. Alla olevat viisi askelta kokoavat oppaan keskeiset ohjeet. Askeleet etenevät loogisessa järjestyksessä, mutta voit aloittaa myös siitä, mikä sopii parhaiten yrityksesi tilanteeseen.

1. TUNNISTA TARPEESI

Aloita liiketoiminnasta, älä teknologiasta. Mieti, mikä ongelma vie aikaa, aiheuttaa kustannuksia tai estää kasvua. Luvun 01 kolme kysymystä auttavat jäsentämään tilannetta. Minkä ongelman haluatte ratkaista, millaista dataa ja osaamista teillä on ja otatteko käyttöön valmiin ratkaisun vai kehitättekö omaa? Valmiita vastauksia ei tarvita, sillä jo kysymysten pohtiminen tekee ensimmäisestä keskustelusta hyödyllisemmän.

2. KARTOITA LÄHTÖTILANNE

Selvitä, mitä yrityksellänne jo on. Missä muodossa data on, kuka sitä hallinnoi ja löytyykö talon sisältä osaamista? Mieti myös, kuka vastaa hankkeesta ja paljonko aikaa siihen voidaan varata. Maksuton palvelu edellyttää aina yrityksen omaa panosta, joten resurssit kannattaa sopia jo etukäteen.

3. OTA YHTEYTTÄ EDIHIIN

Useimmille yrityksille EDIH on helpoin paikka aloittaa. Täytä yhteydenottolomake ja kerro lyhyesti, mitä haluat ratkaista. EDIH auttaa arvioimaan tarpeesi ja ohjaa tarvittaessa muihin palveluihin Suomessa tai muualla Euroopassa. Suomessa tekoälyyn erikoistunut EDIH on FAIR. Lue lisää luvusta 03.

4. KOKEILE ENNEN KUIN INVESTOIT

Testaa ideaa pienessä mittakaavassa ennen suuria päätöksiä. Konseptikokeilu kertoo, pitääkö idean keskeisin oletus paikkansa, ja jokainen vastaus on arvokas, myös “ei vielä” tai “ei”. Sovi etukäteen, millä mittareilla tulosta arvioidaan, jotta kokeilu tukee päätöksentekoa.

5. LAAJENNA EUROOPPALAISTEN PALVELUIDEN AVULLA

Kun suunta on selvä, hyödynnä tarpeen mukaan laajempaa palveluverkostoa. LUMI AI Factory tarjoaa laskentatehoa, TEFit testausympäristöjä, sääntelyn kokeiluympäristö viranomaisen ohjausta, AI-on-Demand-alusta ratkaisuja ja kumppaneita ja koulutuspalvelut osaamista. Palveluja voi käyttää rinnakkain, ja EDIH auttaa löytämään oikeat palvelut oikeaan aikaan. Lue lisää luvuista 04 ja 05.

TARKISTUSLISTA ENNEN YHTEYDENOTTOA

Käy tämä lista läpi ennen kuin otat yhteyttä EDIHiin tai muuhun palveluntarjoajaan. Sinun ei tarvitse saada jokaista kohtaa valmiiksi, mutta mitä useampaan pystyt vastaamaan, sitä nopeammin pääset eteenpäin.

TARVE JA TAVOITE

- ☐ Olemme kuvanneet ongelman, jonka haluamme ratkaista.
- ☐ Tiedämme, miksi ongelma on liiketoiminnan kannalta tärkeä.
- ☐ Olemme miettineet, miten mittaamme onnistumista.

DATA JA OSAAMINEN

- ☐ Tiedämme, millaista dataa meillä on ja missä se on.
- ☐ Olemme selvittäneet, kuka dataa hallinnoi ja saako sitä käyttää.
- ☐ Olemme arvioineet, löytyykö tarvittava osaaminen talon sisältä.

RESURSSIT JA SITOUTUMINEN

- ☐ Hankkeelle on nimetty vastuuhenkilö.
- ☐ Olemme varanneet aikaa kokeiluun ja yhteistyöhön.
- ☐ Johto tukee hanketta.

SÄÄNTELY JA TURVALLISUUS

- ☐ Olemme pohtineet, koskeeko tekoälysäädös ratkaisuamme.
- ☐ Olemme pohtineet, koskeeko datasäädös ratkaisuamme.
- ☐ Olemme pohtineet, koskeeko tietosuoja-asetus ratkaisuamme.

SEURAAVAT ASKELEEMME

- ☐ Olemme valinneet EDIHin, johon otamme yhteyttä.
- ☐ Olemme tutustuneet sen palveluihin ja yhteydenottolomakkeeseen.
- ☐ Olemme tutustuneet sen asiakaskriteereihin.

KÄYTÄNNÖN APUA FAIRILTA

Finnish AI Region (EDIH) keskittyy tekoälyyn, laajennettuun todellisuuteen, suurteholaskentaan ja kyberturvallisuuteen. Tuomme korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten asiantuntemuksen yritysten käyttöön, ja suurin osa palveluistamme on maksuttomia. Toimintaamme koordinoi Helsingin kaupunki, ja konsortioomme kuuluvat Espoon kaupunki, Enter Espoo, Aalto-yliopisto, Helsingin yliopisto, Tampereen yliopisto, Haaga-Helia ja Metropolia ammattikorkeakoulut, KIRAHub ja 28 Digital[10].

Autamme sinua arvioimaan tarpeesi, laatimaan tekoälystrategian ja toteuttamaan rajattuja kokeiluja. Lisäksi tarjoamme sääntelyneuvontaa, koulutusta ja rahoitusneuvontaa. Yhteistyömme tuloksena voi syntyä esimerkiksi priorisoitu kehityssuunnitelma, teknisiä suosituksia tai toimiva kokeilu. Kun tarvitset erityispalvelua, kuten laskentatehoa, testausympäristöä tai sääntelyn kokeiluympäristöä, autamme sinua löytämään oikean toimijan ja olemme väyläsi EU:n tekoälyinfrastruktuuriin.

FAIR LUKUINA (10/2026)

- 9 organisaatiota
- lähes 700 neuvonta-, testaus- ja rahoituspalvelua
- yli 420 yritysasiakasta
- yli 14 500 osallistujaa eri tapahtumissa

LOPUKSI

Tämän oppaan alussa totesimme, että suomalaisille yrityksille on tarjolla enemmän tekoälytukea kuin useimmat osaavat arvata. Nyt tiedät, mitä tuki on. Asiantuntijoita, laskentatehoa, testausympäristöjä, sääntelyneuvontaa ja koulutusta on saatavilla maksutta tai tuettuun hintaan, ja palvelut ovat käytettävissä jo nyt. EU:n strategiat ja palveluverkostot luovat kuitenkin vain puitteet. Kilpailukyky ratkaistaan yrityksissä.

Juuri nyt on hyvä hetki aloittaa. Tekoäly kehittyy nopeasti, ja yritykset, jotka oppivat hyödyntämään sitä varhain, ehtivät rakentaa osaamista ja kokemusta ennen kilpailijoitaan. Samalla EU panostaa yritysten tukemiseen enemmän kuin koskaan, ja palveluverkosto on rakennettu juuri sinun kaltaisiasi yrityksiä varten. Eurooppalainen tapa kehittää tekoälyä luotettavasti ja sääntöjä noudattaen voi myös olla kilpailuetu, kun asiakkaat kiinnittävät yhä enemmän huomiota siihen, kenen ratkaisuihin he voivat luottaa.

Pelkkä työkalujen hankkiminen ei kuitenkaan riitä, sillä samat työkalut ovat myös kilpailijoiden ulottuvilla. Kestävä etu syntyy siitä, mitä yritys rakentaa omien prosessiensa, datansa ja ongelmiensa ympärille. Siksi tärkeintä on aloittaa omasta tarpeesta ja edetä askel kerrallaan. Kokeile ensin, opi tuloksista ja investoi vasta sitten.

Ensimmäinen askel on helpompi kuin uskotkaan. Ota yhteyttä, niin aloitetaan yhdessä.

LÄHTEET

[1] Sajadieh, S., Fattorini, L., Perrault, R., Gil, Y., Parli, V., Santarlasci, L., Pava, J., Maslej, N. ym. (2026). The AI Index 2026 annual report. AI Index Steering Committee, Stanford Institute for Human-Centered Artificial Intelligence, Stanford University. https://hai.stanford.edu/ai-index/2026-ai-index-report

[2] Euroopan komissio. (2025a, 9. huhtikuuta). AI Continent Action Plan (COM(2025) 165 final). https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ai-continent-action-plan

[3] Euroopan komissio. (2025b, 8. lokakuuta). Apply AI Strategy (COM(2025) 723 final). https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/apply-ai-strategy

[4] Khan, U. A. (2026, 22. syyskuuta). Suomalaiset yritykset ostavat tekoälyä, eivät kehitä sitä. Finnish AI Region. https://www.fairedih.fi/2026/09/22/suomalaiset-yritykset-ostavat-tekoalya-eivat-kehita-sita/

[5] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1689 tekoälyä koskevien yhdenmukaistettujen sääntöjen vahvistamisesta (tekoälysäädös). (2024). Euroopan unionin virallinen lehti, L 2024/1689, 12.7.2024. http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj

[6] Kallio, A. (2025, 2. huhtikuuta). LUMI AI Factory service portfolio [Esitysdiat]. CSC – Tieteen tietotekniikan keskus. https://www.lumi-supercomputer.eu/content/uploads/2025/04/LUMI-AI-Factory-Service-Portfolio-for-Launch-Kallio.pdf

[7] Euroopan komissio, DG CNECT. (2025, 16. joulukuuta). Sustaining digital & AI innovations: Getting ready for EDIH 2.0 [Esitysdiat]. Info day EDIHs 2.0 candidates.

[8] Euroopan komissio. (ei pvm.-a). European Digital Innovation Hubs. Shaping Europe's digital future. Haettu 11.11.2026. https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/edihs

[9] Euroopan komissio. (ei pvm.-b). EDIH catalogue. European Digital Innovation Hubs Network. Haettu 11.11.2026. https://european-digital-innovation-hubs.ec.europa.eu/edih-catalogue

[10] Asikainen, M. (2026, 21. tammikuuta). Finnish AI Region jatkaa toiselle kaudelle – EU myönsi huippupisteet. Aalto-yliopisto. https://www.aalto.fi/fi/uutiset/finnish-ai-region-jatkaa-toiselle-kaudelle-eu-myonsi-huippupisteet

[11] Asikainen, M., & Khan, U. A. (2026, 12. lokakuuta). PoC on halvin tapa olla väärässä – miksi idea kannattaa todentaa ennen kuin siihen investoi. Finnish AI Region. https://www.fairedih.fi/2026/10/12/poc-on-halvin-tapa-olla-vaarassa-miksi-idea-kannattaa-todentaa-ennen-kuin-siihen-investoi/

[12] Finnish AI Region. (ei pvm.-a). Alustavat arviot ja tarveanalyysit. Haettu 11.11.2026. https://www.fairedih.fi/alustavat-arviot-ja-tarveanalyysit/

[13] Finnish AI Region. (ei pvm.-b). Asiantuntijapalvelut. Haettu 11.11.2026. https://www.fairedih.fi/asiantuntijapalvelut/

[14] Finnish AI Region. (ei pvm.-c). Kehitys-, testaus- ja rahoituspalvelut. Haettu 11.11.2026. https://www.fairedih.fi/kehitys-testaus-ja-rahoituspalvelut/

[15] Finnish AI Region. (ei pvm.-d). Ota yhteyttä. Haettu 11.11.2026.
https://www.fairedih.fi/ota-yhteytta/

[16] EuroHPC JU. (2026, 31. elokuuta). EuroHPC JU signs contract to deploy LUMI-AI supercomputer.
https://www.eurohpc-ju.europa.eu/eurohpc-ju-signs-contract-deploy-lumi-ai-supercomputer-2026-08-31_en

[17] LUMI. (ei pvm.-a). LUMI consortium. Haettu 11.11.2026.
https://lumi-supercomputer.eu/?p=5460

[18] LUMI. (ei pvm.-b). Access calls for AI Factories. Haettu 11.11.2026.
https://lumi-supercomputer.eu/access-calls-for-ai-factories/

[19] LUMI. (ei pvm.-c). LUMI AI Factory Hub opens in Finland – innovation and AI expertise for all. Haettu 11.11.2026.
https://lumi-supercomputer.eu/?p=8052

[20] Euroopan komissio. (ei pvm.-c). Sectorial AI testing and experimentation facilities under the Digital Europe Programme. Shaping Europe's digital future. Haettu 12.11.2026.
https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/testing-and-experimentation-facilities

[21] TEF-Health. (ei pvm.). About TEF-Health. Haettu 12.11.2026.
https://tef.charite.de/about

[22] AI-on-Demand Platform. (2025, 21. lokakuuta). AIoD Platform at ADRF25: Uniting forces to serve the EU AI ecosystem.
https://research.aiodp.eu/?p=2326

[23] Science|Business. (2025). EIT: Europe's AI-on-demand platform powers research and innovation.
https://sciencebusiness.net/network-updates/eit-europes-ai-demand-platform-powers-research-and-innovation

[24] AI-on-Demand Platform. (2025, 6. marraskuuta). AIoD – Build. Train. Operate. For industry, SMEs & public services [Esitysdiat]. Nexus Forum.
https://eucloudedgeiot.eu/wp-content/uploads/2025/12/20251106_AIoD_Industry_Presentation_NexusForum.pdf

[25] Euroopan parlamentti. (2026). Simplification of the implementation of harmonised rules on artificial intelligence – Digital Omnibus on AI (2025/0359(COD)). Legislative Observatory. https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/document-summary?id=1905596

[26] Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. (ei pvm.-a). Tekoälyn sääntelyn testiympäristö. Haettu 12.11.2026.
https://www.traficom.fi/fi/tekoalyn-saantely/tekoalyn-saantelyn-testiymparisto

[27] Euroopan komissio. (ei pvm.-d). AI Act Single Information Platform. AI Act Service Desk. Haettu 12.11.2026.
https://ai-act-service-desk.ec.europa.eu/en

[28] Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. (ei pvm.-b). Tekoälyn sääntely. Haettu 12.11.2026.
https://traficom.fi/fi/tekoalyn-saantely

[29] Euroopan komissio. (ei pvm.-e). European AI Skills Academy. Digital Skills and Jobs Platform. Haettu 12.11.2026 .
https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/node/20834

[30] Asikainen, M. (2024, 18. maaliskuuta). FAIRin koulutusportaali avattiin kuluneella viikolla. Finnish AI Region.
https://www.fairedih.fi/2024/03/18/fairin-koulutusportaali-avattiin-kuluneella-viikolla/

